



Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa  
**PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 14/22**  
Luksemburgā, 2022. gada 25. janvārī

Spriedums lietā C-181/20  
**VYSOČINA WIND**

**Tiesa daļēji atceļ Direktīvu 2012/19 par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem, ciktāl ar šo direktīvu fotoelementu paneļu ražotājiem ir noteikts pienākums finansēt šo paneļu atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, ja tie ir laisti tirgū datumā pirms minētās direktīvas spēkā stāšanās dienas**

*Turklāt šī direktīva nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā pienākums finansēt šīs izmaksas ir noteikts fotoelementu paneļu, kuri laisti tirgū pēc tās spēkā stāšanās dienas, lietotājiem*

*Vysočina Wind* ir Čehijas sabiedrība, kas apsaimnieko saules enerģijas spēkstaciju, kura aprīkota ar fotoelementu paneļiem, kas laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta.

Saskaņā ar Čehijas Likumā Nr. 185/2001 par atkritumiem (turpmāk tekstā – “Likums par atkritumiem”) <sup>1</sup> paredzēto pienākumu tā piedalījās fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanas izmaksu finansēšanā un šajā sakarā 2015. un 2016. gadā veica iemaksas.

Tomēr, uzskatot, ka šis pienākums veikt iemaksas izriet no Direktīvas 2012/19 par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) <sup>2</sup> nepareizas transponēšanas un ka šo iemaksu veikšana ir uzskatāma par kaitējumu, *Vysočina Wind* cēla Čehijas tiesās prasību par zaudējumu atlīdzību, kas vērsta pret Čehijas Republiku. Šajā ziņā *Vysočina Wind* apgalvoja, ka Likuma par atkritumiem noteikums, kurā ir paredzēts pienākums veikt iemaksas fotoelementu paneļu lietotājiem, ir pretrunā Direktīvas par EEIA 13. panta 1. punktam, kurā nevis elektrisko un elektronisko iekārtu lietotājiem, bet to ražotājiem ir noteikts pienākums finansēt tādu iekārtu atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, kuras laistas tirgū pēc 2005. gada 13. augusta.

Tā kā *Vysočina Wind* celtā prasība tika apmierināta gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē, Čehijas Republika iesniedza kasācijas sūdzību *Nejvyšší soud* (Augstākā tiesa, Čehijas Republika).

Tiesa, kurai pēdējā minētā tiesa ir iesniegusi lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, virspalātā lemj, pirmkārt, par Direktīvas par EEIA 13. panta 1. punkta interpretāciju un spēkā esamību un, otrkārt, precizē nosacījumus, lai iestātos dalībvalsts atbildība par Savienības tiesību pārkāpumu direktīvas transponēšanas kontekstā.

### **Tiesas vērtējums**

Veicot Direktīvas par EEIA gramatisku interpretāciju, Tiesa apstiprina, pirmkārt, ka **fotoelementu paneļi ir elektriskās un elektroniskās iekārtas** tās izpratnē, līdz ar to saskaņā ar šīs direktīvas 13. panta 1. punktu ar šo paneļu, kas tirgū laisti tirgū kopš 2012. gada 13. augusta, kad stājās spēkā šī direktīva, atkritumu apsaimniekošanas izmaksas ir jāfinansē nevis – kā tas ir paredzēts Čehijas tiesību aktos – minēto paneļu lietotājiem, bet to ražotājiem.

Otrkārt, Tiesa pārbauda Direktīvas par EEIA 13. panta 1. punkta spēkā esamību, ciktāl šī tiesību norma ir piemērojama fotoelementu paneļiem, kas laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta, proti, datumā pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā.

<sup>1</sup> *Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů* (Likums Nr. 185/2001 par atkritumiem un grozījumu izdarīšanu noteiktos citos likumos) 37.p pants.

<sup>2</sup> Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/19/ES (2012. gada 4. jūlijs) par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV 2012, L 197, 38. lpp.), turpmāk tekstā – “Direktīva par EEIA”.

Šajā ziņā Tiesa vispirms atgādina – lai gan tiesiskās drošības princips nepieļauj jaunas tiesību normas piemērošanu situācijai, kas radusies pirms tās stāšanās spēkā, no tās judikatūras arī izriet, ka jauna tiesību norma ir nekavējoties piemērojama tādas situācijas vēlākām sekām, kas radusies agrāka likuma spēkā esamības laikā, kā arī jaunām tiesiskām situācijām.

Tādējādi Tiesa pārliecinās, vai Direktīvas par EEIA 13. panta 1. punktā iekļautās tiesību normas – saskaņā ar kuru nevis lietotājiem, bet ražotājiem ir pienākums nodrošināt to izmaksu finansēšanu, kas saistītas ar tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanu, kuri laisti tirgū pēc 2005. gada 13. augusta, – piemērošana, ja šie paneļi ir kļuvuši vai kļūs par atkritumiem, sākot no šīs direktīvas stāšanās spēkā datuma, var ietekmēt situāciju, kas radusies pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā, vai arī šī piemērošana, tieši pretēji, ir vērsta uz situācijas, kas ir radusies pirms šīs stāšanās spēkā, seku nākotnē reglamentēšanu.

Tā kā Savienības tiesiskajā regulējumā, kas pastāvēja pirms Direktīvas par EEIA pieņemšanas, dalībvalstīm bija atstāta izvēle likt segt fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanas izmaksas vai nu pašreizējam vai iepriekšējam atkritumu īpašniekam, vai arī paneļu ražotājam vai izplatītājam, **Direktīva par EEIA ir ietekmējusi situācijas, kas radušās pirms tās stāšanās spēkā** dalībvalstīs, kuras bija nolēmušas uzlikt šīs izmaksas segt nevis fotoelementu paneļu ražotājiem, bet to lietotājiem, kā tas bija Čehijas Republikas gadījumā.

Šajā ziņā Tiesa precizē, ka jauna tiesību norma, kas ir piemērojama situācijās, kas radušās iepriekš, nevar tikt uzskatīta par atbilstošu tiesību aktu atpakaļejoša spēka aizlieguma principam, ja ar to *a posteriori* un neparedzamā veidā tiek grozīta tādu izmaksu sadale, no kuru rašanās vairs nevar izvairīties. Šajā gadījumā **fotoelementu paneļu ražotāji, konstruējot fotoelementu paneļus, nevarēja paredzēt, ka tiem vēlāk būs pienākums nodrošināt ar šo paneļu atkritumu apsaimniekošanu saistīto izmaksu finansēšanu.**

Ņemot vērā šos apsvērumus, Tiesa **pasludina, ka Direktīvas par EEIA 13. panta 1. punkts nav spēkā, ciktāl ar šo tiesību normu ražotājiem ir noteikts pienākums finansēt tādu fotoelementu paneļu atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, kuri laisti tirgū laikposmā no 2005. gada 13. augusta līdz 2012. gada 13. augustam.**

Treškārt, Tiesa apgalvo – tas, ka Likumā par atkritumiem ir ietverta tiesību norma, kurā vairāk nekā mēnesi pirms pēdējās minētās direktīvas pieņemšanas tika paredzēts Direktīvai par EEIA pretrunā esošs fotoelementu paneļu lietotāju pienākums veikt iemaksas, pats par sevi nav uzskatāms par Čehijas Republikas izdarītu Savienības tiesību pārkāpumu, jo minētajā direktīvā paredzētā rezultāta sasniegšanu nevar uzskatīt par būtiski apdraudētu, pirms tā kļūst par Savienības tiesību sistēmas sastāvdaļu.

---

**ATGĀDINĀJUMS.** Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

---

*Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.*

*[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.*

*Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127*